

‘Zelfs VVD-vrienden zijn benieuwd’

De nieuwe voorstelling van Toneelgroep Amsterdam, *The Fountainhead*, is gebaseerd op de controversiële roman van Ayn Rand. Ramsey Nasr: ‘Als acteur is het leuk om dingen te verkondigen waar je privé volstrekt niet achter staat.’

SIMON VAN DEN BERG

‘Ik hoop niet dat ik het woord frustratie te vaak gebruik,’ zegt hij half serieus aan het begin van het gesprek, als hij nog bezig is koffie te zetten. De dag ervoor – anderhalve week voor de première – was de eerste doorloop van de voorstelling en de tijdsdruk plus het feit dat de voorstelling duidelijk nog niet af is, maken Nasr, nou ja, gefrustreerd. “Het is gekkenwerk, zeker met zoveel techniek.”

Nasr begon zijn carrière als acteur bij regisseur Ivo van Hove die toen nog artistiek leider van Het Zuidelijk Toneel was. In 2000 besloot hij een andere kant op te gaan: hij werd dichter. Het toneel bleef echter trekken en vorig jaar pakte hij zijn acteursloopbaan weer op, opnieuw bij Ivo van Hove, inmiddels directeur van Toneelgroep Amsterdam.

“Ik vind Ivo een zeldzaam goede regisseur. Het is fantastisch om met iemand te werken die zo bevlogen is en een klare visie heeft op wat er in een theater moet gebeuren. En ik vertrouw hem. Ik vind Ivo totaal veranderd ten opzichte van Het Zuidelijk Toneel destijds. Hij is een enorm losse, vrolijke man, staat ook veel meer open voor suggesties en input. Dat vind ik heel fijn.”

Van Hove had al heel lang de wens om *The Fountainhead* voor toneel te bewerken, maar het duurde jaren voordat hij de rechten kreeg. “Om eerlijk te zijn, kende ik het boek en Ayn Rand helemaal niet. Ik kom nu mensen tegen die het óf totaal niet kennen, óf wel – en dan zijn ze er ook echt idolaat van. Rand heeft een fantastische schrijfstijl. Maar ik vind het vooral knap dat het een prachtig boek blijft, ook al ben je niet op de hoogte van haar ideologie.”

Want *The Fountainhead* is niet zomaar een Amerikaanse klassieker. De na de Russische revolutie naar de VS gevluchte Rand bezong in haar eerste literaire succes een vorm van romantisch hyperindividualisme dat geen plaats laat voor naastenliefde of solidariteit. Later werkte ze haar libertijnse filosofie verder uit en werd ze met haar verdediging van laissez-fairekapitalisme de held van rechtse politici en economen, van Alan Greenspan tot Geert Wilders.

“Ik ben het op veel vlakken oneens met Rand. Ik vind het cruciaal dat háár waarheid niet onze waarheid

hoeft te worden. Elk van de personages zegt dingen waar ik het volstrekt mee eens ben, om daarna in een bijzin weer iets verschrikkelijks te zeggen. Ivo van Hove wil één ding: een discussiestuk maken. *The Fountainhead* dwingt je als lezer en hopelijk als toeschouwer je ertoe te verhouden. Het is een handleiding om te leven en er zijn maar weinig boeken die die kracht hebben. Er zijn nu trouwens VVD-vrienden van me die niet zo snel naar toneel komen, maar nu zeggen: ik ben benieuwd!”

“Overigens is het als acteur juist leuk om dingen te verkondigen waar je privé echt niet achter staat. Dat is het interessante aan dit vak: om mensen met wie ik het niet eens ben te begrijpen en een stem te geven. Van jongs af aan ben ik altijd op zoek geweest naar tegenargumenten. De compromisloze architect Howard Roark is voor mij een held, maar ik vind hem het interessantst als hij dingen verkondigt waar ik het absoluut mee oneens ben. Want dat confronteert me met m’n eigen geweten.”

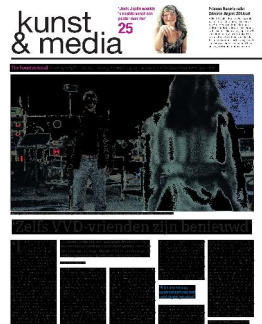
Maar ondank de prikkelende inhoud is Nasr nog driftig op zoek naar de fitnesses van zijn rol. “Voor Rand is Roark de ideale mens. Dat is misschien onmogelijk te spelen, maar ik wil het personage toch recht doen. Ik benaderde hem lange tijd als autist; ietwat kil en gesloten, iemand die leeft volgens de ratio. Maar ik kom daarop terug, nu ik nadenk over andere kunstenaars, zoals Rem Koolhaas en ook Ivo van Hove. Dat zijn geen autisten, maar mensen die leven voor hun werk.”

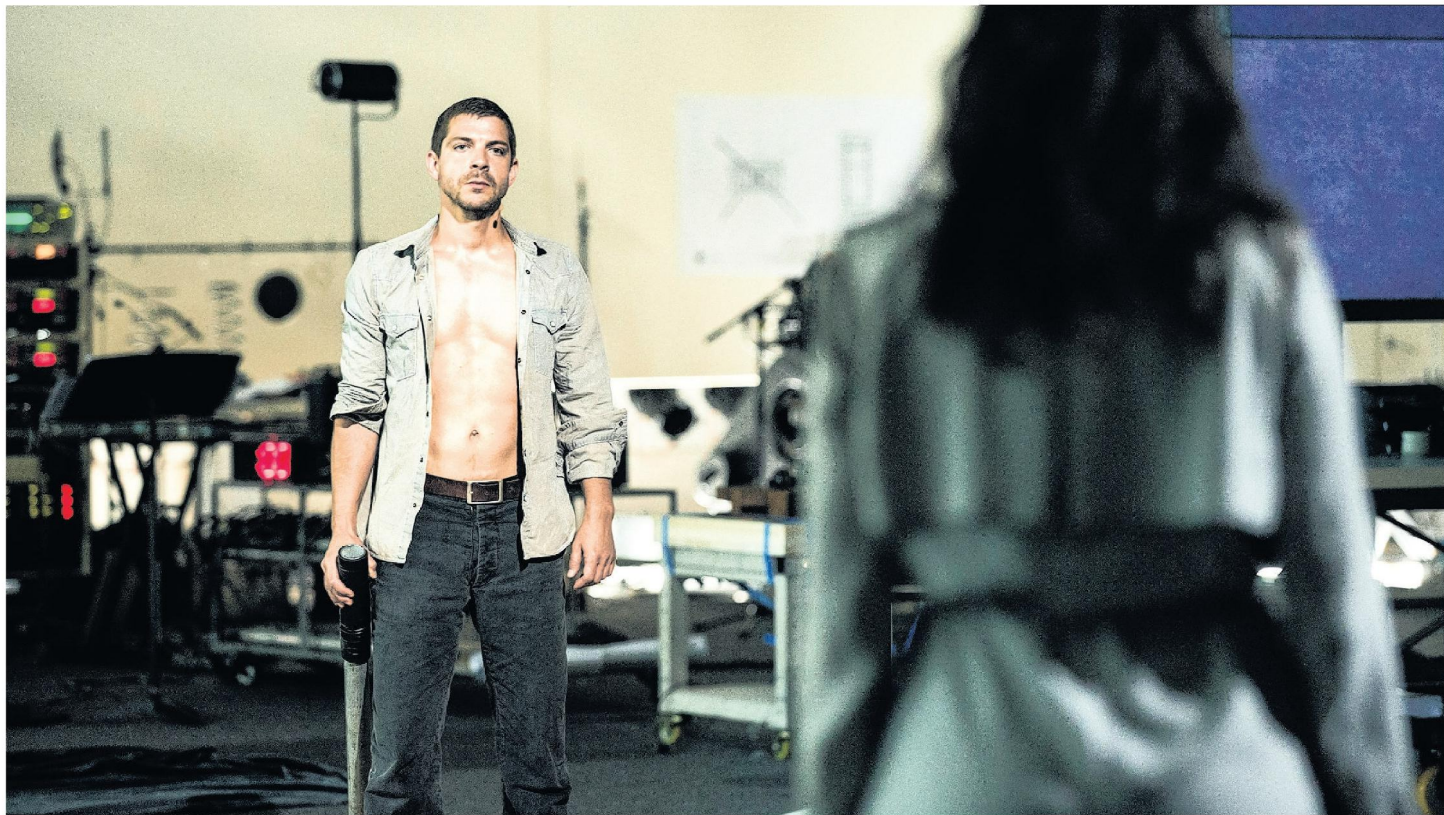
“Ik vermoed dat Ivo goed gedijt op de tijdsdruk die we nu voelen. Daarom vertrouw ik Halina Reijn en Hans Kesting, die eerdere projecten hebben meegemaakt en zeggen dat het in de laatste week allemaal af komt. Ik hoop het en vertrouw erop.”

‘Mijn personage confronteert me met mijn eigen geweten’

The Fountainhead gaat zondag 15/6 in première in de Stadsschouwburg.

22

Ramsey Nasr speelt een compromisloze architect. 'Hij is iemand die leeft voor zijn werk, net als kunstenaars als Rem Koolhaas en Ivo van Hove.'